

послеоперационного периода оказывают выраженный лечебный эффект, заключающийся в восстановлении у больного носового дыхания, уменьшении случаев рецидива полипоза носа.

Как видно, из приведенной клинической характеристики, у больных двух групп течение основного заболевания и характер сопутствующей патологии полости носа были примерно одинаковыми. У больных основной группы рецидивов заболевания возникло только у 2 пациентов (10%) случаев, причем в у обоих больных слизистая оболочка в полости носа и пазухи была полипнозно изменена, что расценивалось нами как начальное правление рецидивного процесса. В контрольной группе рецидив полипозного и гнойного процесса выявлена в 16 больных (80%), при этом в 7 больных (35%) обнаружена полипнозно измененная слизистая оболочка, а 9 больных (45%) - мелкие полипы в носовой полости и постоперационной верхнечелюстной и этмоидальной пазухи. Отдаленные результаты лечения через 12-18 месяцев прослежены во всех группах.

Таким образом, микроэндоскопическая операция на полости носа и придаточных пазухах носа позволяет больному быстрее выздороветь, особенно в тяжелых случаях синусита хирургическое вмешательство может значительно ускорить излечение. Как правило, примерно в 90% случаев после микроэндоскопической операции по поводу различных синуситов, состояние пациентов улучшается и рецидивирование заболевания уменьшается.

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Давроонова Г.Б., Хушвакова Н.Ж. и др. Усовершенствование методов лечения хронических ринитов и синуситов у больных с дакриоциститом. *Научное знание современности*. 2019. №1. С.43-47.
2. Исхакова Ф. Ш., Хушвакова Н.Ж. и др. Оценка эффективности лечения бактериального рецидивирующего синусита. *Прорывные научные исследования как двигатель науки*. 2018. С. 199-202.
3. Козлов В.С. Осложнения микроэндоскопических эндоназальных реконструктивных вмешательств. Методы профилактики и лечения. *Российская ринология*. 2000. №2. С. 23-26.
4. Пискунов С.З. Некоторые рекомендации по освоению эндоскопической функциональной ринохирургии. *Российская ринология*. 2004, Приложение 2. С.62- 63.
5. Пальчун В.Т., Крюков А.И., Огородников Д.С, Узденников А.А., Кунельская Н.Л., Владимирова В.В. Проблема послеоперационной тактики при хирургических формах гайморэтноидита. *Вестник оториноларингологии*. 2008. №5. С.21-31.
6. Хушвакова Н.Ж., Хамракулова Н.О., Очилев Т.М. Анализ результатов больных с хроническим одонтогенными верхнечелюстными синуситами. *Научный обозреватель*. 2019. С. 33-36.

ФАРМАЦЕВТИЧНІ НАУКИ / ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИЕ НАУКИ

УДК 378.147.091.33:615.1

Тамара Гнатенко
(Черкаси, Україна)

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ: ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті охарактеризовано основні інноваційні методи, що застосовуються для формування професійної успішності у фармацевтичній діяльності: Google форми, платформа Moodle, Meet, Zoom, чат-заняття, скайп-лекції, вебінари та вайбер-чат. Розкрито можливості їх використання під час пандемії COVID-19.

В статті також представлені результати дослідження серед студентів щодо ефективності інтерактивних методів навчання під час дистанційної освіти.

Ключові слова: фармацевтична галузь, інтерактивні методи навчання, освітній процес, дистанційне навчання.

The article describes the main innovative methods used to form professional success in pharmaceutical activities: Google forms, Moodle platform, Meet, Zoom, chat classes, Skype lectures, webinars and viber chat. Possibilities of their use during the COVID-19 pandemic are revealed.

The article also presents the results of a study among students on the effectiveness of interactive teaching methods during distance education.

Key words: pharmaceutical industry, interactive teaching methods, educational process, distance learning.

В умовах, що склалися у світі через пандемію COVID-19, а саме, з 12 березня в Україні ввели карантин у навчальних закладах та низку інших заходів з протидії поширенню коронавірусної інфекції, тобто, всі заклади вищої освіти змушені були перейти на дистанційне навчання.

Дистанційне навчання – новий освітній досвід, що з'явився в Україні зовсім недавно, але вже встиг отримати своє місце в педагогічному середовищі.

Звісно, як і кожному, порівняно новому, методу навчання властиві свої прихильники і противники. Дуже часто зустрічаються протилежні думки, щодо дистанційного навчання. Результатом, який був отриманий шляхом багатомісячних спостережень, став висновок, що дозволяє чітко визначити всі плюси і мінуси запропонованої системи освіти.

На мою думку, перевагами дистанційного навчання є:

- безпека для здоров'я студентів, викладачів та членів сім'ї;
- не потрібно витратити час на дорогу, адже це також безпека у транспорті та гуртожитках;
- комфортні умови навчання в сімейному затишку;
- можливість батьківського контролю над знаннями студентів;
- опанування нових дистанційних платформ для навчання;
- розвиток мотивації і самовідповідальності в процесі навчання;
- навички використання сучасних комунікаційних технологій.

Недоліками вважаю наступні фактори:

- займає більше робочого часу викладацького колективу;
- відчуття постійного перебування на роботі, складність розмежування робочого і особистого часу;

- організація, самоорганізація і контроль потребує значно більше зусиль і робочого часу;
- емоційний бар'єр між студентами і викладачами, більше зусиль для налагодження контакту;
- невиправдана оплата послуг в данній галузі;
- недостатній контроль над засвоєнням учнями одержуваних знань;
- «Теоретизація» навчання, зведення навчального процесу до механістичним прийомів і методів;
- неможливість формування повного уявлення про зміст навчального предмета;
- витрати на оплату за інтернет;
- тривалий час за комп'ютером шкодить здоров'ю і зору;
- можливість хакерського вторгнення в електронну базу даних.

Сучасна освіта покликана забезпечити перехід студента з пасивного споживача знань у фахівця, який вміє окреслити та проаналізувати проблему, знайти оптимальний шлях її вирішення і обґрунтувати свої дії [3]. Основними у підготовці високопрофесійних спеціалістів фармації є системність та удосконалення.

Фармацевт (провізор) має не лише відтворювати у професійній діяльності отримані знання, а й нестандартно мислити та діяти творчо [1]. Навчальний процес, під час якого відбувається формування загальних і професійних компетенцій, повинен розкрити творчий потенціал і розвинути самостійність студента, його здатність до самоосвіти, саморозвитку і самореалізації. Це передбачає орієнтацію на активні методи оволодіння знаннями, розвиток творчих здібностей студента, перехід від поточного до індивідуалізованого навчання з урахуванням потреб і можливостей особистості. У цьому плані слід визнати, що використання інтерактивних методів є досить перспективним [2].

Заняття в межах дистанційного навчання з використанням комп'ютерних телекомунікацій можна організувати за різними формами.

Таким чином, науково-педагогічний колектив Черкаської медичної академії при підготовці фахівців галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 226 Фармація запропонував використання наступних форм: Google форми, платформа Moodle, Meet, Zoom, чат-заняття, скайп-лекції, вебінари, відеоконференції та вайбер-чат.

Для того, щоб визначити ефективність інтерактивних методів навчання серед студентів, нами було проведено дослідження (учась взяли 148 студентів), в ході якого з'ясувалися наступні фактори:

- 59,9% студентів впевнені, що дистанційна освіта є одним із видів інтерактивних методів навчання; 28,6% - частково погодилися, а 10,9% - не погодилися.
- Методи ІТ які найчастіше використовують студенти: Google форми – 83,8%, Classroom – 24,3%, Zoom – 13,5%, Meet – 1,4%, платформа Moodle – 3,4%.
- На думку студентів, найефективнішим методом ІТ є: Google форми – 80,4%, Classroom – 25%, Zoom – 21,6%, платформа Moodle – 4,7%. Meet – 1,4%.
- Метод навчання який виявився найцікавішим: Google форми – 75,7%, Classroom – 24,3%, Zoom – 12,5%, Meet – 2,8%, платформа Moodle – 3,5%.
- Метод навчання, який проявив себе як НЕ ефективний в період дистанційного навчання: платформа Moodle – 35%, Zoom – 32,1%, Classroom – 28,5%, Meet – 27,7%, Google форми – 27%.

Як видно з дослідження, думки студентів значно розбігаються та не мають чіткої домінуючої форми навчання. Адже, є безліч недоліків, наприклад, Zoom – безкоштовне з'єднання тільки 30 хвилин, Meet – дає збій при великій кількості студентів на екрані, Google форми – дають збій при відправленні результатів тестування і т.д.

Отже, дистанційне навчання можна розглядати як форму освіти XXI століття, до якої за умови розвитку і модернізації прагнуть усі відомі на сьогодні форми навчання, але всі нові методи навчання потребують відповідних доопрацювань.